

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШИРИНШО
ШОХТЕМУР (РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)
ФЕДЕРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ (АВСТРІЯ)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

26 жовтня 2023 року

Біла Церква
2023

УДК 378:63:001:636.09(06)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Мірзоєв Т. К., канд. с.-г. наук.

Аріас Р., д-р філософії, доцент.

Гассемі Нейжад Ж., д-р філософії, доцент.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 26 жовтня 2023 р. м. Білоцерківський НАУ 109 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

десятьма (10) національними стандартами України, які прийнято міждержавною радою зі стандартизації, метрології та сертифікації, як міждержавні стандарти (ГОСТ).

Щодо інших чинних нормативних документів, для проведення випробувань харчової продукції та біологічного (патологічного) матеріалу використовуються відповідні Настанови, методичні вказівки (МВ), методичні рекомендації (МР), Інструкції, Правила, Постанови Кабінету Міністрів України, із них 17 – національних, 5 – міждержавних та 1 підручник.

Таким чином, для випробовування харчової продукції та біологічного (патологічного) матеріалу необхідно максимально широко використовувати національні стандарти, адаптовані й гармонізовані до норм та вимог законодавства країн ЄС, уносити їх до сфери акредитації державної лабораторії, адже Україна має максимально запровадити європейські стандарти в харчовій галузі та сільському господарстві для вільної торгівлі з країнами Європейської Співдружності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Галкіна О. М. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення безпеки та якості харчових продуктів в Україні. Науковий вісник публічного та приватного права. 2017. № 1. С. 60–64.
2. Янович Д. В. Вимоги до методів аналізу за показниками безпеки продукції тваринного походження при її експорті до країн ЄС. Производственная лаборатория. 2007. № 2 (11). С. 23–25.
3. Брулевич В.В. Безпечність харчових продуктів за законодавством України та Європейського Союзу. Судова апеляція. 2016. № 2 (43). С. 75–83.
4. Гуменюк Г. Д. Регулювання і забезпечення якості й безпечності сільськогосподарської та харчової продукції. Стандартизація, якість, сертифікація. 2009. № 6. С. 65–70.

УДК 619:616.955.132:639.3

ДЖМІЛЬ В.І., канд. вет, наук

ХІЦЬКА О.А., канд. вет, наук

АНТІПОВ А.А., канд. вет, наук

Білоцерківський національний аграрний університет

98969@i.ua

ВПЛИВ САНІТАРНОГО СТАНУ СТАВКА ТА PH ВОДИ НА СТУПІНЬ АРГУЛЬОЗНОЇ ІНВАЗІЇ КОРОПІВ

Наведено результати дослідження інвазованості коропів віком 1+ аргулюсами, при вирощуванні останніх в ставках з різним санітарним станом та різними показниками рН води.

Ключові слова: ставок, санітарний стан, риба, коропи, паразити, аргулюси, інтенсивність інвазії, екстенсивність інвазії.

DZHMI L V.I., candidate of veterinary sciences

KHITSKA O.A., candidate of veterinary sciences

ANTIPOV A.A., candidate of veterinary sciences

Bila Tserkva National Agrarian University

THE INFLUENCE OF THE SANITARY CONDITION OF THE POND AND WATER PH ON THE DEGREE OF ARGULOUS CARP INVASION

The results of the research on the infestation of carp aged 1+ with Argulus, when the latter are grown in ponds with different sanitary conditions and different pH indicators of the water, are presented.

Key words: pond, sanitary condition, fish, carp, parasites, arguluses, intensity of invasion, extensiveness of invasion.

Для забезпечення нормального життя та розвитку біологічних об'єктів, якими є і людина необхідна достатня кількість поживних речовин, які поступають в організм з продуктами харчування. Збалансоване ж харчування досягається шляхом збалансованого споживання рослинних та тваринних продуктів, виробництвом яких займається

сільськогосподарська галузь. Враховуючи це важливим питанням аграрної політики України є достатнє забезпечення населення якісними та безпечними продуктами харчування. Поряд з рослинництвом та тваринництвом важливу роль відіграє рибництво, причому особливу увагу слід звернути на розвиток ставового рибництва [1,с.4].

Нажаль ставкове рибництво переживає не найкращі часи так за даними літератури відомо, що сучасне рибництво, яке ведеться на різних водоймах, не відповідає їх продуктивним можливостям[2,с.7], також слід сказати, що більшість ставків знаходяться в оренді власників які є некомпетентними в питанні, як вирощування риби так і профілактики й лікування хвороб ставкових риб. Тому досить часто в ставкових рибницьких господарствах можуть виникати хвороби різної етіології, серед яких широко розповсюджені інвазійні хвороби такі, як лернеоз, діпlostомоз, дактилогіроз та інші [3,с.29; 4,с.65;5,с.89;6,с.42].

Вище згадані хвороби виникають в результаті недотримання ветеринарно-санітарних вимог щодо перевезення та утримання риби, погіршення гідрохімічних умов водойми в результаті чого виникає зниження стійкості організму риби до дії патогенних факторів в тому числі і дії паразитичних організмів, які й викликають інвазійні хвороби риб. Якщо в природних водоймах відмічається низька щільність популяції сприйнятливих риб до того чи іншого збудника інвазійних захворювань то в ставкових рибницьких господарствах вірогідність виникнення таких захворювань збільшується в рази.

Серед інвазійних хвороб досить часто останнім часом зустрічається аргульоз. З даних літератури відомо, що це хвороба, яку спричиняють паразитичні рачки з роду зяброхвостих (Branchiura). Розрізняють три види аргулюсів такі, як *Argulus foliaceus*, *Argulus coregoni* та *Argulus japonicus*. Всі вище названі представники належать до родини Argulidae, останні паразитують на шкірі харчуються кров'ю чим спричиняють виснаження, зниження маси риби та загибелі риби [7,с.134; 8,с.241].

Метою наших досліджень було проаналізувати вплив санітарного стану та показників рН води ставків в яких вирощували дволітку короїв в період 2022 року.

Для дослідження було вибрано два руслових ставки, перший площею 18 та другий 20 га водного дзеркала.

В ставках вирощували коропа віком 1+, годівлю проводили шляхом дворазового згодовування зерновідходів з насінням бур'янів.

Перед проведенням дослідження встановлено, що ставок №1 в 2022 році було піддано літуванню, що передбачало випускання води, проморожування, просушування та вапнування, ставок №2 за останні 10 років процесу літування не піддавався.

При вивченні ступеню заростання ставків підводною та надводною рослинністю встановлено, що ступінь заростання надводною жорсткою рослинністю в першому ставку становила 10 %, а другого 25% та 10% підводною м'якою рослинністю від загальної площі.

Берегова зона першого ставка рідко обсажена деревами, чиста без забруднення.

Берегова зона другого ставка густо обсажена деревами та кущами, які проростають у ставок чим його забруднюють.

Дослідження проводили в літній період під час чого звертали увагу на рН води та визначали екстенсивність та інтенсивність інвазії вирощуваних короїв під час чого оглядали по 50 екз риб, результати досліджень наведені в таблиці.

Таблиця. Результати визначення ураженості короїв аргулюсами в досліджуваних ставках залежно від рН води.

Ставки	Досліджувана риба, вік	Місяці	рН води	Кількість інвазованих короїв, шт.	Ураження риби	
					Е.І. %	І.І., шт.
1	Короп 1+	Червень	8,9	5	10	1-2
		Липень	8,4	14	28	1-5
		Серпень	7,9	21	42	2-6

2	Короп 1+	Червень	8,2	5	10	1-2
		Липень	7,7	27	54	1-6
		Серпень	7,2	32	64	2-9

З таблиці видно, що рН води в ставку №1 на початку дослідження в червні місяці становило 8,9, при дослідженні риби виявлено 5 інвазованих аргулюсами коропів, що становить 10% від дослідженої риби їх ураженість коливалась від 1 до 2-х аргулюсів на рибу, тоді як у ставку №2 екстенсивність інвазії та інтенсивність була аналогічною, як в першому ставку, проте рН води в останньому було 8,2.

В липні та серпні рН продовжувало знижуватися і в ставку № 2 сягало 7,2 тоді як Е.І. риби аргулюсами становила 64% при І.І. від 2 до 9 паразитів на рибу.

Отже, аналізуючи результати досліджень, які наведені в таблиці можна зробити висновки проте, що в процесі вирощування риби накопичуються продукти життєдіяльності, які сприяють погіршенню гідрохімічного стану води в тому числі зниження їрН. Окрім того надмірне заростання також негативно впливає на якість води, та створюються благоприємні умови для розмноження аргулюсів у водоймі, що в подальшому призводить до підвищення екстенсивності та інтенсивності ураження коропів даними паразитами, що в свою чергу негативно впливає на ріст та розвиток вирощуваної риби.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шерман І.М. Ставове рибництво. 1994. 4 с. URL: <http://dspace.ksau.kherson.ua>
2. Атлас промислових риб України / М.В. Гринжевський та ін. К.: КВІЦ, 2005. 7 с.
3. Джміль В.І. Моніторинг та лікування лернеозу у коропів, що вирощувалися у нагульному ставку ТОВ «Рокитнянський рибгосп» в період 2019 року: матеріали міжнародної-практичної конференції «Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту» Сучасний розвиток ветеринарної медицини. 30 жовтня 2020 року. Біла Церква, С. 29–30.
4. Джміль В.І., Хіцька О.А., Антіпов А.А. Моніторинг епізоотичного стану коропових риб, що вирощувалися у ставку с. Насташка ТОВ «Рокитнянський рибгосп» в період 2021 року щодо діпlostомозу: матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту» Сучасний розвиток ветеринарної медицини. 20 жовтня 2020 року, Біла Церква. С. 64–66.
5. Джміль В.І., Дактилогіроз коропів в рибницьких господарствах київської області. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. 2010. Том. 12. № 2 (44) Ч. 1. 89 с. URL: [http://file:///C:/Users/Asus_001/Downloads/nvlnu_2010_12_2\(1\)_19.pdf](http://file:///C:/Users/Asus_001/Downloads/nvlnu_2010_12_2(1)_19.pdf)
6. Влада П. Хвороби, що псують товарний вигляд риби. Ветеринарна медицина України. 2006. № 5. 42 с.
7. Микитюк П.В., Якубчак О.М. Хвороби прісноводних риб. Урожай. 134 с.
8. Вовк Н.І., Божик В.Й. Хвороби прісноводних риб. К.: Агроосвіта. 241 с.

УДК 636.2.09:661.155.3:547.992

ТИШКІВСЬКА Н.В.^{1,2}, канд. вет. наук

natalya_tyshkivska@ukr.net

ЛІСІНА Г.В.², нач. відділу з наук.-технічн. роботи

КШАНОВСЬКА Т.В.², нач. відділу випробувань

¹Білоцерківський державний аграрний університет

²ДП «Київоблстандартметрологія»

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ КОРМОВИХ СУМІШЕЙ НА ОСНОВІ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН ГУМІНОВОЇ ПРИРОДИ ДЛЯ ЛАКТУЮЧИХ КОРІВ

Анотація. Застосування органічної кормової суміші на основі біологічно активних речовин гумінової природи сприяло зростанню жирності молока у 40 % дослідних корів від 0,2 до 0,92 %, середні значення по групі збільшились на 0,2 %.

Масова частка білків через 30 днів застосування органічної кормової суміші у середньому по групі зросла на 0,2 %, за середнього показника по групі 3,47±0,07 % (3,12–4,2 %). Молочна продуктивність корів на кінець досліду зросла на 5,8 %.

Ключові слова: гумінові кислоти, масова частка жиру, масова частка білків, лактоза, молочна продуктивність.